

24. 3. 2025

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Co všechno může být poplašná zpráva

Když dospělý člověk poté, co se dozví, že vláda ČR objednala v USA bojové stíhačky, začne veřejně prohlašovat, že dalším krokem této vlády bude osadit ty stíhačky jadernými hlavicemi a poslat je zbombardovat Ruskou federaci, jsou podle mne možná jenom dvě vysvětlení. Buď jde o součást stand-up výstupu nebo nějakého podobného komična či pokusu o komično. Anebo je ten dotyčný horký adept na klecové lůžko, případně jeho chemický ekvivalent.

Vůbec by mne nenapadlo, že něco takového by mohlo být v nějakém širším měřítku bráno vážně. Včetně dodatku, že ruská strana pak odpoví stejně. Takže mi ani nepřipadlo, poté, co jsem zprávu o té zprávě přečetl, že by zrovna tahle zcela zjevná fake news mohla někoho vážně zneklidnit. Když byl zmíněný výrok kvalifikován jako přečin šíření poplašné zprávy podle § 357 odst. 1 trestního zákoníku, trochu mě to udivilo, ale pak jsem to pustil z hlavy. Hlasatelů zjevených pravd je dnes tolik, že mnohdy není kam odplivnout. Další osud věrozvěsta jaderných konfliktů jsem tedy nesledoval, takže o jeho pravomocném odsouzení za zmíněný delikt a o následném odmítnutí dovolání jsem se dozvěděl až díky rozhodnutí Ústavního soudu, který svým nálezením z 11. 3. 2025, sp. zn. ÚS 927/24, vyhověl ústavní stížnosti toho vykladače budoucnosti

Slovy trestního zákoníku je podstatou přečinu šíření poplašné zprávy informace, která má potenciál poplašit, jinak též vážně znepokojit alespoň část obyvatelstva nějakého místa. Což ovšem předpokládá na druhé straně poplašitelnost adekvátní šířené informace. Takto pojato je tedy delikt šíření poplašné zprávy testem inteligence zmíněné části obyvatel. Lidověji řečeno, zkouškou toho, co jsou ti obyvatelé ochotni „sežrat“ a věřit tomu. Měřeno tímhle případem to s našinci moc dobře nevypadá. Nikoliv nepodstatná část krajanů se zřetelně jeví jako náchylná fakt věřit tomu, že hned poté, kdy armáda dostane americké stíhačky, vláda někde schrastí pár raket s nukleární hlavicí a všechno to pak pošle na Moskvu. Té se to pochopitelně líbit nebude, takže na oplátku pošle pár atomovek do Česka. Za sebe bych řekl, že něčemu takovému se dá uvěřit jen s úplným potlačením inteligence, a ještě pro jistotu nejméně po deseti pivech. Míním samozřejmě především tu prvou část projektu. Takto pojato však vyšlo obyvatelstvo ČR z testu, uspořádaného orgány činnými v trestním řízení, včetně těch justičních, vítězně pokud jde o disciplínu zvanou skok na špek.

Nejde ovšem jen o míru presumovatelné zblbnutelnosti prostého lidu. Naprosto fascinující bylo to, co jsem si přečetl v odst. 34 zmíněného nálezu Ústavního soudu. Z opatrnosti budu citovat: „O tom, že stěžovatelův projev nebyl pouhým konstatováním faktu, svědčí i diskutabilní způsob, jakým soudy prokazovaly jeho nepravdivost. Za účelem vyvrácení pravdivosti stěžovatelova tvrzení se obvodní soud dotázal vlády (a Ministerstva obrany), zda chce jadernými zbraněmi zaútočit na Rusko, načež vláda zcela nepřekvapivě odpověděla, že nechce.“

Bláboly iniciátora celého justičního dění mě nechaly zcela chladným, protože jsem je vážně nebral. Ale už jen vážně míněný dotaz ohledně nukleárních záměrů vlády by mne poplašil poměrně hodně. A kdyby dokonce vláda odpověděla na zmíněný dotaz zhruba tak, že plány svých nejbližších vojenských

operací nemíní předem sdělovat obvodnímu soudu, zcela jistě bych vyhledal nejbližší protiatomový kryt a dlouhodobě se tam usadil. Nejlépe v péči nějakého slušně vychovaného prepera.

Ústavní soud vcelku logicky svrchu zmíněný blábol posuzoval v kontextu práva na svobodu projevu. Tak dospěl k závěru, že šlo, co do své podstaty, o politický projev. Drobně bych ten závěr korigoval v duchu svého přesvědčení, že v daném případě šlo o projev ryzího magora. Předem ale souhlasím s námitkou, že rozdíl mezi jedním a druhým mnohdy není velký tudíž je někdy i obtížné bezpečně rozeznat, co je co nebo kdo je kdo.

Naopak zcela jistě souhlasím s připomínkou výroku mého oblíbence soudce Olivera Wendella Holmese Jr., který kdysi ve věci sporu Spojených států versus kdosi judikoval, že ani ta nejpřísnější ochrana svobody slova by neměla chránit muže, který začne nepravdivě volat „hoří“ v divadle a způsobí tím paniku. To je i z mého pohledu naprosto jasná hranice, a co je před ní, pokud jde o výroky, a nezasahuje do práv jiných, například práva na ochranu osobnosti, je věcí svobody každého říkat, co si myslí. I za cenu, že se naprosto zesměšní. Obecně máme viditelně různou představu o této hranici a vynechám-li zmíněný dotaz soudu na vládu ČR, jestli snad skutečně nehodlá vybombardovat Moskvu, jde o vážnou a seriózní debatu. V době Olivera Wendella Holmese Jr. nebyly zdaleka takové možnosti jak „splasit“ publikum. Míním efektivně s minimálním vynaložením úsilí a maximálním očekávatelným efektem. Dnes zřejmě nejnadějněji z hlediska poměru cena/výkon vypadají sociální sítě. Samozřejmě ani klasická media nelze pominout, ale přeci jen, se sociálními sítěmi se to nedá srovnat. Čímž chci říct, že chápu obavy před různými proroky v různém stupni pomatenosti, ale až tak strašné, jak by to vypadalo díky zmíněnému testu to snad doopravdy není.

Aktuální otázkou ale určitě je, jak si doopravdy stojí zdejší veřejnost, pokud jde o resistenci vůči nejrůznějším pitomostem, které jsou šířeny, zejména prostřednictvím zmíněných sociálních sítí. Doba covidová z tohoto pohledu nebyla nic moc, ale zas taková hrůza to taky nebyla. Je ovšem pravda, že v dnešní době zhusta ani není jisté, co vlastně je nesmysl, a co zatím jen doposud neznámá informace. Zejména jsme-li konfrontováni jevy, které nutně musí otrást běžnými představami o tom, co je či by mělo být normální. Co například můžeme vyčítat tomu, co by se slovy citovaného ustanovení dalo označit za „část obyvatelstva nějakého místa“, když politická reprezentace pomalu po celé Evropě se nechala postavit do latě patnáctiletou, zjevně duševně nemocnou školačkou, která je seřvala na doby a obvinila je, že jí zkazili mládí svými skleníkovými plyny? Místo, aby jí opatrně svěřili do rukou rodičů neb zákonných zástupců s důrazným upozorněním, ať jí nenechají běhat bez dozoru, vozili jí pak po světě, rozličně celebroidovali, a když někdo nahlas řekl, že by snad mohla být i jen trošku duševně postižená, zatímco ve skutečnosti byla a nejspíš dále je evidentně šílená, začal mít existenční potíže. Neboť jak známo z jednoho dětského filmu, k princeznám se nečuchá, protože to je politicky nekorektní. Předpokládám, že dneska se už některý z těch kravatáků, co drželi jako koně, když na ně Greta dorážela alespoň trochu stydí. To je pěkné, ovšem co provedou příště a před jakou „pravdou“ si zase sednou na zadek?

Takových absurdit je nepochybně mnohem víc. Doba přeje kecalům všeho druhu a někteří jdou v zoufalé snaze nějak zaujmout hodně daleko. Ale ani to nic nemění na mém přesvědčení, že k řešení problémů z toho plynoucích by mělo být povoláváno trestní právo jen opravdu v těch nejkrajnějších případech. Což rozhodně ten s těmi nukleárními hlavicemi nebyl. Ústavní soud tedy v tomto případě

rozhodl velmi dobře.

JUDr. Tomáš Sokol

Sokol, Novák, Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář s.r.o.

Na strži 2102/61a
140 00 Praha 4

Tel.: +420 270 005 533

e-mail: info@sntd.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Podmíněné upuštění od trestního stíhání: racionální odklon u právnických osob](#)
- [Zkreslené vzpomínky v trestním řízení vedeném pro pohlavní zneužívání](#)
- [Přenositelnost důkazů z daňového do trestního řízení](#)
- [Praktický návod na úspěch žádosti o podmíněné propuštění od roku 2026](#)
- [Přijetí prohlášení viny a povinnost soudu vypořádat námitky poškozeného](#)
- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)
- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)